

# Obsah

## ÚVOD

|                                             |   |
|---------------------------------------------|---|
| VOĽBY - PREJAV POLITICKEJ VÔLE OBČANOV..... | 7 |
|---------------------------------------------|---|

## 1. VOĽBY A VOLEBNÉ SYSTÉMY ..... 10

|                                                      |    |
|------------------------------------------------------|----|
| 1. 1. VOĽBY A VOLEBNÝ VÝBER.....                     | 10 |
| 1. 2. HISTORICKÝ EXKURZ.....                         | 13 |
| 1. 3. VÝVOJ PARLAMENTARIZMU A VOLEBNÉHO SYSTÉMU..... | 14 |
| 1. 4. VÄČŠINOVÝ VOLEBNÝ SYSTÉM.....                  | 16 |
| 1. 5. SYSTÉM POMERNÉHO ZASTÚPENIA .....              | 18 |
| 1. 6. KOMBINOVANÝ VOLEBNÝ SYSTÉM.....                | 19 |
| 1. 7. ZHRNUTIE.....                                  | 20 |

## 2. RÁMCOVÝ EXKURZ VOLEBNÝMI SYSTÉMAMI OD VZNIKU ČESKOSLOVENSKA..... 22

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| 2. 1. VOLEBNÝ SYSTÉM 1. ČSR.....                               | 22 |
| 2. 2. POLITICKÝ SYSTÉM ZA VOJNOVÉHO SLOVENSKEHO ŠTÁTU.....     | 24 |
| 2. 3. VOLEBNÝ SYSTÉM V OBDOBÍ ROKOV 1945–1948 .....            | 26 |
| 2. 4. POLITICKÝ REŽIM V ČESKOSLOVENSKU V ROKOCH 1948–1989..... | 27 |
| 2. 5. VOLEBNÝ SYSTÉM PO ROKU 1989.....                         | 29 |
| 2. 6. ZÁSAHY DO VOLEBNÉHO ZÁKONA A VOLEBNÝCH PRAVIDIEL .....   | 31 |
| 2. 7. ROZBOR POSLANECKÉHO NÁVRHU NOVELY VOLEBNÉHO ZÁKONA       | 35 |

## 3. VOLEBNÝ SYSTÉM OČAMI VEREJNEJ MIENKY ..... 39

|                                                            |    |
|------------------------------------------------------------|----|
| 3. 1. METODOLOGICKÝ PRÍSTUP .....                          | 39 |
| 3. 2. POMERNÝ ALEBO VÄČŠINOVÝ SYSTÉM Z POHLADU OBČANA..... | 41 |
| 3. 3. KOALÍCIE V POMERNOM A VÄČŠINOVOM SYSTÉME.....        | 48 |
| 3. 4. VOLEBNÉ SPRÁVANIE VO VÄČŠINOVOM SYSTÉME.....         | 49 |

## 4. VOLEBNÉ SPRÁVANIE ELEKTORÁTU..... 52

|                                                                             |    |
|-----------------------------------------------------------------------------|----|
| 4. 1. SPÔSOBY VOLEBNÉHO ROZHODOVANIA VO SVETLE EMPIRICKÝCH<br>VÝSKUMOV..... | 53 |
| 4. 1. 1. Racionálna rovina volebného rozhodovania .....                     | 57 |
| 4. 1. 2. Iracionálno-emocionálna rovina volebného rozhodovania              | 63 |
| 4. 2. AVERZIE VOČI POLITICKÝM SUBJEKTOM.....                                | 67 |

|                                                                     |            |
|---------------------------------------------------------------------|------------|
| 4. 2. 1. Základné línie averzií voči politickým subjektom .....     | 67         |
| 4. 2. 2. Politická dimenzia averzií .....                           | 70         |
| <b>5. KRITÉRIÁ VÝBERU POLITIKOV Z POHLADU VEREJNEJ MIENKY .....</b> | <b>74</b>  |
| 5. 1. TRADIČNÝ VERZUS MODERNÝ PRÍSTUP .....                         | 74         |
| 5. 2. KANDIDÁT NA POST POSLANCA – SOCIOPROFESIOVÉ KRITÉRIUM ...     | 76         |
| 5. 2. 1. Sociodemografické diferenciacie .....                      | 77         |
| 5. 2. 2. Politické diferenciacie .....                              | 81         |
| 5. 3. KANDIDÁT NA POST POSLANCA – KRITÉRIUM OSOBNOSTI .....         | 83         |
| 5. 3. 1. Sociodemografické diferenciacie .....                      | 84         |
| 5. 3. 2. Politické diferenciacie .....                              | 88         |
| 5. 4. DVA TYPY POLITICKEJ KULTÚRY .....                             | 89         |
| 5. 5. ZÁVER .....                                                   | 90         |
| <b>6. NÁČRT OPTIMÁLNEHO VOLEBNÉHO MODELU PRE SLOVENSKO .....</b>    | <b>93</b>  |
| 6. 1. FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE PODOBU VOLEBNÉHO SYSTÉMU .....           | 93         |
| 6. 2. POČET STRÁN Z HĽADISKA EFEKTÍVNOSTI POLITICKÉHO SYSTÉMU ..    | 96         |
| 6. 3. OPTIMÁLNY VOLEBNÝ MODEL PRE SLOVENSKO .....                   | 101        |
| <b>LITERATÚRA A PRAMENE .....</b>                                   | <b>104</b> |
| <b>PRÍLOHA Č. 1 .....</b>                                           | <b>110</b> |
| <b>PRÍLOHA Č. 2 .....</b>                                           | <b>136</b> |
| <b>PRÍLOHA Č. 3 .....</b>                                           | <b>155</b> |
| <b>PRÍLOHA Č. 4 .....</b>                                           | <b>163</b> |
| <b>PRÍLOHA Č. 5 .....</b>                                           | <b>165</b> |
| <b>PRÍLOHA Č. 6 .....</b>                                           | <b>170</b> |
| <b>AUTORI .....</b>                                                 | <b>191</b> |